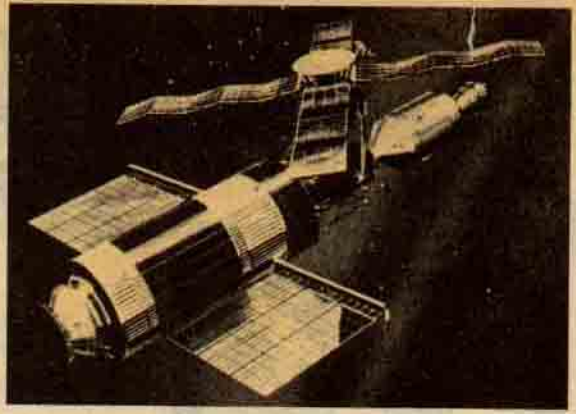

UZAY LABORATUARI (SKYLAB) nın BULGULARI

Uzay laboratuvarı işini bitirdi. Astronotlar yere indi ve 100 tonluk uzay istasyonunun yaşamı destekleyen düzenleri durduruldu. Şimdi uzay laboratuvarı programını dikkatle izlemiş bulunan teknisyen ordusuna burada üretilen yığınlarla bilgiyi özetlemek düşüyor.

Newsweek dergisine göre üç kişiden ibaret Uzay laboratuvarı mürettebatı 182.000 astronomik, fotoğraftan ayrı olarak dünya incelemeleri için 46.000'den fazla resim çekmiş ve çeşitli bilgileri içine alan 54 mil uzunluğunda manyetik teyp doldürmüştür.

Astronotların en önemli yardımda buldukları alan güneşle ilgili astronomi üzerinde olmuştur. Uzay laboratuvarının teleskoplarından yararlanılan astronotlar dikkatlerini, güneşin sınırlarından biri üzerinde, güneş patlamalarında toplamışlardır. Bir güneş patlamasının astronom Ed Gibson'un yaptığı gibi, doğuş, gelişme ve yok olma hallerinin, sıkıca gözetlenmesi, bilim adamlarına, bir patlamaya yol açan kararsızlıkların neler olduğuna ve enerjinin nasıl boşaltıldığına değgin ipuçları verir.

Sadece güneşle ilgili olarak toplanan bilgi dehşet vericidir. Aviation Week and Space Technology'nin (Havacılık Haftası ve Uzay Teknolojisi) son sayısında Dr. Allen Kreiger bilim adamlarının şimdiye kadar güneşle ilgili olarak 75 milyar kalem bilgi edindiklerini ve 35.000 fotoğraf elde etmek umudunda olduklarını yazmıştır. Dr. 'un tahminine göre, mevcut bilgiyi tam olarak tahlil etmek için en az beş yıllık bir zamana ihtiyaç vardır.

Bilginler, aynı zamanda, insanın ağırlıksızlığa ve bunun vücudtaki etkilerine uyarlanmasına değgin bol miktarda bilgi edinmişlerdir. Son astronot grubunun uzayda 84 günlük rekor kıran eğleşmeleri, insanların, uzayda, dünyaya dönüş-

Uzay laboratuvarı insanın uzun uzay eğleşmelerindeki yaşama yeteneğini kanıtladıktan başka, güneş astronomisi kaynakları ve insanın ağırlıksızlığa uyarlanmalarıyla ilgili bilgiler de sağlamıştır.

te hiçbir kötü sonuç ortaya çıkmadan, rahatça yaşayabileceklerini göstermiştir.

Uzaydaki yer çekiminin sıfır olması sonucu, gövdesel sıvılar gövdenin alt kısmından üstüne yer değiştirdiğinden, doktorlar, uzay laboratuvar mürettebatının iki inç kadar boy kazandıklarını saptamışlardır. Astronotlar yere inince, yavaş yavaş eski boylarına inmişlerdir.

Uzay laboratuvarı deneyi uçuşta egzersiz gerekmesinin son derece önemli olduğunu göstermiş ve aynı zamanda, uygulanan egzersiz rejimiyle, astronotların, programdaki görevlerini yapmada ve olağan ve olağanüstü sorunları çözmede, yerde olduğu kadar etkin olduklarını ortaya koymuştur.

Son olarak, yer gözetleme donatımı ile, uzay laboratuvarı Nevada'da olasılı bir bakır damarı bulmuş, bir miktar petrol birikintisi olanağı saptamış ve kuraklık felâketine uğramış bulunan Mali için bir su kaynağı gözlemi yapmıştır.

Bundan sonraki uzay uçuşlarında Amerikan astronotları, gelecek yıl, bir Amerikan - Sovyet ortak seferinde Sovyet Kozmonotlarıyla beraber olacaklardır. Bundan sonrası için özel bir keşif seferi planlanmamıştır, ancak, önümüzdeki seferin sağlayacağı başarı, büyük ölçüde, bugüne kadar uzay laboratuvarından öğrenilenlerin bir sonucu olacaktır.

SCIENCE DIGEST'ten
Çeviren: Nizamettin ÖZBEK